

Előfizetési tábl.

Vidére postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előzetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubnbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint és Volger Budapestben: Haasensteint és Volger hirdetés köz. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wallzeile 18. és Budapest szerviztér 5. sz.

Nyitási alkalmak garmond sora után 36 kr. ártandó.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap hatodik évfolyama negyedik évnegyedére és „SPORT” című szaklap első évi folyamára.

A „KELET” és a „SPORT” előfizetési ára együtt:

Egész évre 16 frt. Félévre 8 frt. Negyedévre 4 frt. Egy óra 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 7 krajczár.

A „SPORT” előfizetési ára külön:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Évnegyedére 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.

megrendelések legelőszörben postai útvánnyal a „Kelet”-re Stein János könyvkereskedésébe, a „Sport”-ra Bécsy Árpádhöz (Főtér 4. sz.) küldendők. Yolyoz egyszerre beküldött előfizetés után szeptembertől szolgálnak.

Az adóbehajtás.

Kolozsvár, 1876. dec. 14.

(—n.) A pénzügyminiszter költségvetésének tárgyalása alkalmával Csávolszky képviselő ur iránt emelt panaszt, hogy az adóbehajtásoknál az ország némely dékein az idő és az eszközök nem helyese választatnak meg, s különösen azt hangsúlyozta a képviselő ur, hogy gyakran az egalkalmatlanabb időben hajtatnak be az időresek.

A sem vagyunk barátjai az adószedések körüli sarolásoknak, mi is óhajtjuk, hogy az adóbehajtás minél kevésbé drasztikus eszközök által történjen meg, s az adózók minél erevesebb zaklatásával.

Után azonban az adó elleni igazságok következtében csaknem szokásossá vált, még a tehetősebbeknél is az adórészek lettek pntatlan törlesztése, nem mernők reményeni, hogy tulságosan szelid eszközöket alkalmazza még mostanság el lehetne

érni a célt, hogy t. i. az adóhátrálások évről-évre apadjanak.

Már pedig ez érdekében van mind az államnak, mind az adózóknak, mert államháztartásunk az adók pontatlan befolyása miatt minduntalan zavarba jöhet, az adózóknak pedig sokkal nehezebb a felgyült hátrálékokat törleszteni.

Ez azonban nem azt teszi, hogy minden tekintet nélkül és zaklatólag járjanak el az illető közegek, sőt magunk is úgy hisszük, hogy az adóbehajtás körül igen sokat lehet is, kell is reformálnunk s miután az önkormányzat alapján szervezett törvényhatóságok erre vonatkozólag is tért nyertek, főképp fölünk függ egy némely bajon segíteni, p. o.: azt tudjuk, hogy az adózók fizetési képessége a vidékekhez képest az év különböző részeiben különböző, ahhoz képest, a milyen valamely vidéknek egyálta s adózók foglalkozása és keresetmódja.

Ha már ehhez alkalmazkodva, az illető közegeket arra szorítjuk, hogy oly időben sürgessék az adó-részeket beszedését, a mikor az adózók közt a kereset legnagyobb, a forgalom legelőkelőbb, csakhamar tapasztalni fogjuk, hogy érezhetőleg apadni fognak az adóhátrálások, sőt még azt is tapasztalni fogjuk, hogy adó-képességünk nem oly gyarló, a milyennek azt azok szokták kürtölni, kik mindenből politikai tökélet szoktak faragni.

Ellenkezőleg, ha burocraticus pedantériával ragaszkodunk az évnegyedekhez, egyes vidékek mind mélyebben fognak sülyedni az adóhátrálások tömkelegébe.

Semmi sincs oly káros befolyással az adózók adó-képességére, mint az adóban lefoglalt tárgyak elárúsítása, mely árverezés útján szokott történni s rendszerint egyfelől az állam követeléseit nem fedezi, másfelől az adózó tökélet semmisíti meg.

Nem mondjuk, hogy a bajon könnyű segíteni, de hisszük, hogy mégis lehetne oly módokat találni, melyek által legalább némileg korlátozva lennének azon lelketlen nyereszkesedők, kik nem átalják a legszegényebbek utolsó filléreiből gazdagítani magukat.

bérait tűzte: addig irodalmunkat egy jeles költő művel tette gazdagabbá, melyről Arany J. szoros költőnk azt mondja: hogy compositio dolgában egyike legerősebb hősköltőinknek. Szívünk ez erényét igen szépen illusztrálja tovább: hogy ő, a magas születésű aristokrata, a fényes állású statusfiru nem tartotta méltóságán alól valónak egy szerény protestáns lelkész, egy egyszerű tudós életkörülményeivel foglalkozni. Hűségese tanulmányozást után megírta és kiadta egy XVIII-ik századbeli hangszorgalmu tudósnak: Bod Péternek életrajzát. A tudományos érdemeket annyira tisztelte és becsülte, hogy legbensőbb barátait is inkább a tudományokkal foglalkozók sorából választotta. Kazinczy Gábor, Horváth Boldizsár, Debreczeni Márton kebelbarátai közé tartoztak; a kolozsvári tudományos férfiak közt számosan vannak, a kik előtt háza és szíve ajtóit mindig tárva állottak. Gyulai Pál az ő vendégszerető házában írta meg „Römhányi”-ja első énekeit.

Jellemének a szép vonása után szálljunk azon érdemeire, a melyek által a jobb jövő előkészítő harcokozók közé jegyezte nevét. Ifjú barátim! ti csak hírből ismeritek a huszonhét évvel ezelőtti elviharzott forradalmat, a nagy napoknak csak dicsőségéről van tudomásotok, mely sugarával a jelenbe is átragyog: de nem tudjátok mily hosszú árnyéka volt a dicsőségnek; nem tudtok a rákövetkezőt keserű napokról, hogy megfosztva látván magunkat alkotmányunktól egy ezredéven keresztül szervezt és gyarapított szép birtokunktól, mily nagy csüggedés vett rajtunk erőt; hasonlítotunk a tetszhalotthoz. Gróf Mikó Imre volt az, ki életre költötte a tetszhalott megdermedt tagjait. Így szólott csüggedő honfitársaihoz: igaz, le vagyunk szorítva az alkotmányosság teréről; de nincs-e más mező, hol tevékenységünket kifejezhetjük, ott van a szellem nagy birodalma; a legszarnokabb hatalom sem tilthat el bennünket a térről; emeljünk ország-részekünk fővárosában Kolozsvárt egy világító

Mindezeknél fogva mi nem állítjuk ugyan, hogy Csávolszky képviselő ur aggodalmait alaptalanok, de úgy hisszük, hogy azok orvoslása nem annyira, vagy legalább is nem csak a központi kormánytól várható, hanem inkább vagy legalább részben a törvényhatóságoktól s ennél fogva jó lenne, ha a vidéki vezérferfiak is ez irányban mozognának.

A keleti kérdés.

A conferentia.

Decz. 11-ikén délután 2 órakor Ignatieff tábornok lakásán Konstantinápolyban végre formászerűen megtartott az értekezleti meghatalmazottak első ülése. Már előbb több napon át Ignatieff és Salisbury urak ismételve tanácskoztak egymással s engedelményeket is tettek egymásnak. Ha tehát hitelt adhatni a hivatalos híreknek, az értekezlet sikerének esélyei legujabban lényegesen javultak s az angol és orosz álláspontok kiegyenlítése már nem oly valószínűtlen, mint eddig volt.

Hadi készülétek.

Mind a mellett egyre folynak a hadi készülődések. A török kormány nagy mérvben erősített a dunai várakat, sőt három helyen arra is előkészületet tétet, hogy hidat verjenek a folyón.

Római hírek szerint egy hid Tulesa és Izakosa között, a másik Widdinnél, hol Kalafat van fenyegetve, a harmadik Ruscsuknál, honnan Gyurgyevo veszélyeztetik, fog készül. Ennél fogva a román túrség Kalafatba küldetett, hogy e fontos posztot megvédjék. Különben nemcsak a román lakosságot, hanem a kormányt is megragadta a török félsz. Bukarestből minden ingó és értékes államvagyonot Tigorterbe, mely a Kárpátok alján fekszik, szállítanak. E hely könnyen védelmezhető, s földművekkel vették körül, melyekbe a román hadsereg el fog helyeztetni.

Az oroszok készülődésai.

Miklós nagyherceg az orosz déli hadsereg főparancsnoka, 5-én reggel érkezett Kisenewbe. A város és különösen az indóház fénytengerben usztak. A vonatot, mely a nagyherceget hozta, az összes templomok harangzuga fogadta. Sűrű néptömeg borította az

utazókat s zajosán üdvözölte a főparancsnokot; a polgármester kenyeret és sőt nyújtott neki át. A nagyherceg lakásából csakhamar távozott, szemlét tartott a túrség felett, s aztán a templomba ment. Kisenewben állandóan csak egy 14.000 főnyi gyalog hadosztály, 2500 főből álló lovas hadosztály és egy tüzéradár maradt.

Az érkező csapatokat a határhoz szállítják, mi azonban lassan megy, mert nincs elég kocsi, ámár a kormány az összes orosz vasutak járműveit igénybe veszi. A sebesültek ápolására kimerítő előkészületek tétetnek. A főparancsnokság igen nagy érczépénköszlettel van ellátva, mert Romániában és Bulgáriában minden fizetés aranyban fog történni. A főparancsnok igen nagy súlyt fektet a túrségre s nyolcz üteggel való szaporítását rendelte el. Hatodikán a főparancsnok elnöklötte alatt kétszer tartott hadi tanács. A hadi terv közzétett az egyes hadtestek parancsnokaival s a Pruthon és Dunán való átkelés lön megvitatva. Szóba jött két proclamatió is: az egyiket a románokhoz, a másikat a bolgárokhöz fogják intézni. A másodikban el lesz mondva, hogy az orosz hadsereg békés és kulturális célból jön a Duna-tartományba. Mihelyt az oroszok a Pruthon átjönnek, a román kormány is intéz alattvalóhoz proclamatiot, melyben elmondja, hogy az ő beleegyezésével megy az orosz hadsereg Románián át.

Bukarestből két tábornokot és két helygyminiszteri hivatalnokot várnak Kisenewbe, kik az átvonulás részleteit meg fogják állapítani. Az orosz hadseregben — mint a „Pol. Corr.”-nak írják — már most is sok a beteg, s az eddig elkészült kórházak mind tömve vannak. Hir szerint a főhadiszállás december 28-án Kisenewből Chotimba tétetik át, hol az mindaddig marad, míg az egész orosz hadsereg Romániába nem jutott; a Pruthon való átkelés decz. utolsó napjaira van kitűzve, a nagy herceg és a vezérkar jan. 5-én megy át Fogsánba a román területre. Bukarestet az orosz hadak nem érintik. A tábornok főnöke mérnökisztekből álló bizottságot küld Romániába, hogy a Dunapartot egész Turn-Severinig szemügyre vegye. Nem valószínű, hogy a császár a déli hadsereget elindulása előtt személyesen meglátogatná.

A görög ministerium bukása.

Mint decz. 2-ről Athenből írják, több heti nehéz harc után a görög kanra ellen-

segeknek kívül, lakóinak munkássága, életvíválása, s a kultura iránti fogékonysága e herczes országrész legérdekesebb pontjai közé emelnek. Kell-e mondanom, hogy ez a regényes Háromszék? Hangyasorgalmu, minden szépre, jóra fogékony népe, felsőbb iskolák hiányában, csak nagy bajjal tudta kulturális szükségait kielégíteni. Olyan helyzetben volt, mint azon helység, melynek ivó vize nem lévén, messze forrásokhoz kell gyalogolnia, hogy szomját elölthassa. A székely fiúnak Enyedre, Udvarhelyre és ide Maros-Vásárhelyre kellett zarándokolnia, hogy szellemi szomját kielégíthesse, hogy értelmi felvilágosodást vihessen magával haza a szülői földre. Háromszék a jelenben élő lelkes fia az által kívántak e mélyen érzett szellemi szükségén segíteni, hogy összehordott adományaitól Seps-Szent-Györgyön egy felsőbb iskolát alapítottak, mely azonban — minthogy a vállalat erejét kefél multa — nem tudott kellő felvirágzásra emelkedni. Gróf Mikó Imre kisegítette székely atyáknak a bajból. A halála után másnap fölvasott végrendeletéből azon nagy horderejű tényről értesült az ország, hogy hagyatékában hatvan ezer forint van a sepsi-szent-györgyi iskola számára letéve, mely tény ragyogó meteorként tűnt fel a halála által támadt éjszakában. A nemes gróf mélyen belátó elméje fölismerte a tanintézet fontosságát; belátta: hogy a székely nép, mely századokok keresztül fegyverrel kezében védte az ország határait, ezental csak a kultura fegyvereivel végezheti a szolgálatot. A sepsi.-szent-györgyi felsőbb iskola fölvirágzása ma már bevégzett tény. Így emelt nagyérdemű nemes halottunk a székelynép kebelében nevének örök, az idő által meg nem emészthető monumentumot.

Akarattal mellőztük: hogy érdemei, tudománya és munkássága dicsőültünk a polgári hivatalok legmagasabb polczaira emelték, hogy volt kinstárnok, kormányzó s az újabb aerában miniszter; hogy statusunk az ő fögondnokává választotta, mely minőségben, te-

zéki árnyalatainak pillanatnyi egyesülése döntötte meg, mint már jelentettük, Komondurost. Napirenden állt a 10 millió drachma kölcsönre vonatkozó törvényjavaslat, melynek harmadik pontja értelmében a kölcsön kamatai és törlesztési hányada akként fedeztetnek, hogy a községekben élelmiszerek és kereskedelmi cikkek után szedett adóra felszámálások pótlék vettetik, s a jövedelemből a kölcsön visszafizetésére külön alap alkotatik. A javaslat e pontja fölötti szavazásban részt vett 159, reá szavazott 79, ellene 78 képviselő, mire az elnök a javaslatot elejtettnek nyilváníttotta, mert az alkotmány 56 pontja szerint elejtettnek tekintendő minden oly javaslat, mely abszolút többséget nem nyert, már pedig ezuttal 159 képviselő volt jelen s a javaslatra csak 79, a relatív többség szavazott.

Táviratok.

Páris, decz. 12. Az „Agence Havas” Konstantinápolyból 12-éről jelenti: A tegnapi előzetes megbeszélés Ignatieff elnöklötte alatt Szerbiát és Montenegrót illető kérdésekkel foglalkozott és egyezések éretet el a következő később hivatalosan szentesítendő pontok iránt: Montenegró számára határigazgatás, mely egy Ragusában összegyűlt nemzetközi bizottság által fog eszközöltetni és 12 körletnek — köztök Zubsi, Banjani, Piva, Dobniak, Goranszko, Kolasin, Vaszovic, Drekalovics, Kucci, Spuz és Niksic — Montenegróval egyesítésére fog kiterjedni: a montenegrói fejedelem ezen területbővítésért Konstantinápolyban a szultánnak hódolni fog. Szerbiát illetőleg a szerb területnek a törököktől való kiűrsítésébe, a foglyok kicserélésébe és a fegyverszünetnek a békékövetésig való meghosszabbításába egyeztek; továbbá Szerbia nyugati határául a drinavölgyt ut tűzetett ki, mi Kiszvorniknak Szerbia részére való végleges átengedését foglalja magában. Az eredmény a meg egyezés iránti reményt megerősíti. Biztosították, hogy Salisbury igen engesztelékeny és igen békés dispositiókat mutatott. Azt is biztosították, hogy Ignatieff egy Salisburyval való beszélgetésben Bulgáriának egy somleges hatalom, mint Belgium vagy Svájc által eszközöltendő occupatitóját elfogadja.

Bécs, decz. 12. A „Presse”, „Tagespresse” és a „Deut. Ztg.” az itteni török sajtóiroda

kintéllyével, békészerető nemes jellemével nagy mértékben folyt arra, hogy a statusunk kebelében kitört vízáldoknál jobban el nem mérgesedett — hiszen ezen érdemeivel csak korának használt; én csak azon érdemeit kívánom vázolni, melyeknek hordereje kihat a messzszíjvőbe, hogy reá mutathassak nemes ifjak, ime ilyenek azok a bajnokok, kiknek egyesített munkássága elő fogja egykoron idézni az emberiség boldog aranykorát.

Hajlatok meg a dicsőült nagy szellem előtt, lelkesedjétek példáján, tanuljátok meg tetteiből, hogy az követi igazán földi rendeltetését és hivatását, a ki hazájáért, fajáért, az emberiségért él.

A vesztesség bánatos érzelmé között adjatok kebeletekben az örömnök is egy kis helyet, örvendvén azon, hogy a végzet ily nagy szellemmel ajándékozta meg nemzetünket.

És most hozzád fordulunk megdicsőült árnya az elköltözöttnek. Fogad hálánk és tiszteletünk koszorúját, a melylyel ezennel felékesítjük sirhalmodat.

Künn hópalást borítja a mezőt,
A lomb s virág elhervadt, oda van:
Mégis kezünkben egy szép koszorúval
Vezet tehozzád az elismerés.
Letesszük e szép koszorút fejedhez,
Letesszük dombor sírodra, hol
Meg nem zavarva békében pihenés.
Legszébb virágokat fűztük beléd:
Szeretünk jelét; a búzike rózsát.
Mely ép úgy lángol mint a szeretet;
Az öröközlet, a szép nefelejcset,
E két virágunk azt jelenti, hogy
A nagy világon van egy hely — szí-
vünk ez —
A hol te élsz és meg nem halsz soha.
Nem künn a völgyben: — ott most
pusztulás van —
Szívünkben szedjük e virágokat,
A szent forrásnál, hol a könyv ered,
Hol telen-nyáron mindig zöld a pázsit,
Mentovich Ferencz.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Gr. Mikó Imre emlékezete.

(Olvasott a marosvásárhelyi ref. főtanodában a nagy hazánk emlékére tartott gyásznapélyen.)

(Vége.)

Soki sem volt köztünk a polgári érnők hibb gyakorlója, mint ő. Ha az idő rövidség engedne, föltárnám előttem, ifjú barátim szívét, ezt a gazdag kincstár, s sorban felmutatnám előttem az érnők benne összehalozott drága követ a becses gyémánttól a keemes amethystig. Engedjétek el azonban, ha sok közül csak egyre mutatok reá, ha egy ir adattal illusztrálva, elmondom, mily nagy becsűlője volt a tudományos és édemnek. Bizonyára ismeritek nevét egy nagyérdemű hazánkfiának: Debreczeni Mártonak. A forradalmat megelőző időkben a may közönség csak annyit tudott e jeles únról, hogy ő egy kitűnő bányatiszt, a ki földfedeztet tett a kohászatban, s újabb metódusok ehozatalával az érc olvasztásban nagy hamára volt a kincstárnak. A nagy közönség nem tudott arról, hogy e jeles hazánkfiávalatos teendőktől ment óráiban a muzsákka társalgott, hogy költészettel is foglalkozott. Gróf Mikó Imre azon vonzalmánál fogva, mely a szellemes emberek iránt viseltetett, csakhamar fölfedezte e jeles hazánkfiának e titban gyaragolt passióját, tudomására jött: hogy irományai közt egy hősköltőmenny hever szeny szerzőjétől örökös feledésre kárhoztatva. Gróf Mikó Imre kiragadta ez elme-művet az örökös feledés ájáléből; Debreczeni „Chiovi atá”-ját saját költségén kinyomatva, egy magálalt irt esinos előbeszédde világ elé bocsátotta mely tette által még jeles hazánkfiá halántéka újabb babérokat: a költészet ba-

jelentik után: A londoni és pétervári kabinetek közti közlekedésről szóló hírek dacára, mintha a török birodalom szláv tartományaiiban eszközölt öccupatióra nézve egyetértés jött volna létre: itteni jól értesült körökben biztosan állítják, hogy a török kormány semmi alakban sem fogja megengedni az occupációt, sem Oroszországnak, sem Angliának, sem Ausztriának semmi feltétel alatt sem akar szakítani a párisi szerződés elveivel s azért el van határozva az idegen occupáció tervét hadüzenetnek tekinteni.

Bukarest, decz. 12. Bratianu Demeter, Károly fejedelem rendkívüli missiójával Konstantinápolyba utazott. — A kamara egyhangulag megszavazta a praeventiv fogság megszüntetését sajtóvétségéknél. — Catargiu, Florescu és Cantacuzenu exministerek lemondtak senatori tisztekről; a senatus azonban nem fogadta el a lemondást.

A keleti vasut megvétele.

Budapest, decz. 12.

A képviselőház mai ülésében tárgyalás alá vétetett a pénzügyi bizottság jelentése a keleti vasut megvételéről szóló tvjavaslat tárgyában. Ordódy Pál előad: T. ház! A pénzügyi bizottság jelentésében kiemelte azon szempontokat, melyekből ezen törvényjavaslatot tárgyalja.

E részben most a t. háznak békéltetését nem kívánom bővebb előadással fárasszani. Fenntartom magamnak ajogot, hogy annak idejében, ha szükségesnek mutatkozik, észrevételeimet megtehessen. Most csak egyszerűen ajánlom a t. háznak, kegyeskedjék ezen törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadni, s egyuttal kérem, hogy a tárgyalás alapjául a tvjavaslat azon szövegét méltóztassék elfogadni, melyet a pénzügyi bizottság jelentésével együtt beterjesztett.

Péchy Tamás közmunka és közlekedési miniszter azon indokokat sorolja elő, melyek a kormányt arra indították, hogy a keleti vasut kérdésének ekkénti megoldását javasolja.

Midőn a kormány megalakult s a keleti vasut ügye hozzá utasították, a kormány előtt két feladat állott: a kérdés végleges megoldása, és a külön véleményben botrányosnak nevezett ügyben való eljárás megindítása. Időközben a keleti vasut különböző címeken 18,925.365 frtnyi követelést formált az állam ellen.

Ezen kárpótlási követelést a kormány összekapcsolta a kérdés végleges rendezésével.

Szóló részletesen ismerteti az ezen ügyben hosszasan folyt tárgyalásokat s kijelenti, hogy a kormány a törvényjavaslatban felvett megoldási módot azért ajánlja a tvhozásnak, mert a vasut politikai, de általános nemzetgazdasági és általános politikai szempontból a leghelyesebbnek tartotta, különösen azért, mert speciális áldozatot az országtól nem kíván, s idővel azon tájéalmas és kellemetlen körülményeket is párhálya, melyeket a keleti vasut okozott.

A megoldásnál természetesen azon körülmény, hogy a pálya részvényeseinek, illetőleg magának a társulatnak az állam ellen követelése voltak, kapcsolatosan tárgyalván a részvények beszerzésével, némileg megkönnyítette az eljárást.

Részletesen elmondván a tárgyalások eredményét,

ajánlja a tvjavaslat elfogadását.

Zsedényi Ede részletesen indokolja különvéleményét. Fájdalommal említi fel, hogy a fusió megtörténte után is oly nagy áldozatok követeltetnek az államtól e vasut miatt.

Szólót igen kellemetlenül lepte meg azon két okmány, mely a ház elé ezen ügyben terjesztett: a királyi főügyész véleménye és a tvjavaslat.

A királyi főügyész igen ártatlannak tekintti a keleti vasut ügyében követett eljárást. Ő reá is reá ragadt, hogy látja, a millioknak fel se vesze. (Derűtség.) Nagyon hiteles embernek mondja őt, ki sokat elhisz. Ily körülmények között azt gondolja, hogy a házat illeti meg az, hogy ezen ügyben elrendelje a vizsgálatot.

A mi a vasut megvételét illeti, azt tekintettel azon körülményre, hogy az még üzleti költségeit sem fedezi, károsnak tartja az államra nézve s azért azt ellenzi.

Ugy látja, hogy leginkább ezen ügy ártott különösen, hogy a vasúti engedély Waring-féle díb-dáb-embernek adatott; hogy az igazgatótanács a kormány szeméi előtt a rosszízű engedélyesek manipulációjára nem ügyelt, sőt a franco-magyar bankkal gondolatlan pénzügyi összeköttetésbe bocsátkozott; hogy a magyar kormány az elzáróított elsőbbségi kötvényekért jótállott.

E könnyelmű, egy rossz hírű vasúti társulat és bank érdekében tett hitelműveletek rontották meg az állam hitelét és minűn át épen

ennek helyreállítása végett történt a fusió, ismét a romlás útján indulna tovább a törvényhozás, ha e szerencsétlen vasut miatt az állam adósságait 10 millió arany frttal, évi tartóssait 600,000 frttal szaporítaná.

Nem helyesli, hogy a kormány kiveszi az adózó polgárok zsebéből az utolsó garast, hogy azt könnyelmű részvényeseknek adja. Ajánlja különvéleményét. (Élénk helyeslés.)

Hegedűs Sándor áttérve a királyi főügyész véleményére, kijelenti, hogy az iránt egész tisztelettel viseltetik. Ő legjobban meggyőződése és tudomása szerint véleményét adott egy szakkérdésre és igen jól tette azt is, hogy mint jogász, mint az állam ügyvédje azt mondja, hogy itt nincs kilátás a per sikerére. Ezt akármelyik ügyvéd elmondhatta volna; de a háznak egészen más kötelessége van. A ház, midőn gyanúkat a gyanúokra halmozott saját bizottságai által, midőn a visszaéléseket egy bizonyos pontig nyomozza, midőn a praemisákat a kormány és a törvényhozás e tekintetben tudva előrebocsajtotta; akkor nem szabad az ügyet elejteni, nem szabad a nyomot veszni hagyni, nem szabad a praemisákat conclusió nélkül hagyni. (Helyeslés.) Midőn a ház bizottságai után összehalmozta a gyanúkat, akkor legalább erkölcsileg magára vállalta azt, hogy ezen gyanuk alapján a szükséges lépéseket azok végleges kiderítésére és ha kell, a mulasztások, a bűntények megtorlására meg fogja tenni.

A törvényjavaslatot, mely a megvételről szól, üzleti szempontból tekinti s azt elfogadja. A multa nézve pedig a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„Utastítsa a képviselőház a kormányt, hogy a keleti vasut alapítása és építése körül netalán elkövetett hibák, mulasztások és visszaélések kiderítésére, illetőleg megtorlására a szükséges lépéseket mielőbb tegye meg.”

Ragályi N. ugy látja, hogy előtte szólni javulni kezd, de még sem fogadja el javaslatát, a melylyel csak a különvéleményt akarja megrontani. A kormány tvjavaslata által leplet akar borítani az elkövetett botrányokra. A főügyész oly véleményét adott, hogy az sem válik az állam tisztességére. Elfogadja Zsedényi különvéleményét. — Knöpfler helyteleníti, hogy e vasut a Székelyföld legnagyobb részének kikerülésével építették ki. Elfogadja a vasut megvételét, hogy az elvesztett vasut czélszerű további kifejlesztése lehetővé tétessék. Csatlakozik azon nézethez, hogy a kormány a visszaélések kiderítésére utasítassék.

Paczolay meg van róla győződve, hogy Hegedűs javaslatára csak kibuvó ajtó keres a felelősség alá, melylyel a tvjavaslat elfogadása járna. A tvjavaslat elfogadása után nem lesz értelme annak, hogy valaki ellen vizsgálat indíttassék, s az után minden megoldás elfogadása ellenkezik a ház méltóságával. (Helyeslés.)

Simonyi E szerint a törvényjavaslatot nem tekinti olyannak, a mely a keleti vasut bűneit elmosná s a meg ezek kiderítésére a megtorlására az állam mindent meg nem kísért, nem teljesítette kötelességét. E bűnök eltakarni avval, hogy a károsultaknak pénzt adunk, erkölcstelenség, s annyira volna, mint kriminálitások elkövetőivel cimboráskodni. Arra nézve, hogy mi történjék a miniszterekkel, a főügyész véleményét kikérni, minden parlamentáris felfogással ellenkező lépés volt. Moralis eredmény már az is, ha a kik ellen alapos gyanu létezik, bíróság elé állíttatnak. A miniszterek már azért is, hogy kir. sankciót kértek egy törvényellenes cselekvényre, megérdemlenék, hogy vád alá helytezzessenek. A vizsgálat tehát mindenestre megtartandó, mert bármikor legyen is a parlament hatalma, bűnösökkel cimboráskodni nem szabad. Mostani pénzügyi viszonyaink egyáltalán nem olyanok, hogy a törvényjavaslat elfogadását, s terheinknek ezen adquisitívál nevelést megengednénk. A vasut jóvedelmezőségében is csak veszteni fog azáltal, ha az állam kezelése alá jut. (!!!)

Tiszta m. elnök: azokra, mik a multakat illetőleg elmondattak, megjegyzi, hogy a törvényjavaslat elfogadása után is a multakra nézve fennmarad az intézkedhetőség. A ház előtt levő jogi vélemény az által, hogy a kormány arra alapítá nézetét, a kormány véleménye lett, s csodálja, hogy Simonyi, ki a miniszteri felelősséget oly szélesre terjeszti ki, mégis a főügyész véleményével foglalkozik. Kénytelen az ellen szót emelni, hogy a véleményadó alapulatul megtámadatik, midőn itt vannak azok, kik e véleményét elfogadták, s magukat védhetik. Pacolaynak válaszulja, hogy egy megvétel az adott helyzetben lehet előnyös az országra nézve, még ha hibák is azok, kik e helyzetet előidézték. Ha érendeli is a ház a vizsgálatot, az nem helyes, hogy már itt mindjárt a bűnök létezése decretáltassék. A tvjavaslat megítélésénél nem abból kell kiindulni, mik történtek, hanem abból, hogy az adott helyzetben előnyös-e az államra nézve. S e szempontból meggyőződése, hogy az, ugy az ország hitele, mint államgazdasági s vasúti politikai szempontból előnyös az államra nézve. Kéri a

javaslat elfogadását, s meg levén róla győződve, hogy oly eljárás, melynek nem lehet eredménye, az ország érdekében nem indítandó meg, ez iránt is kimondja véleményét, még ha az mondatik is róla, hogy a bűnösökkel való cimborálás bírja a házat. Mibelyt a kormány arról van meggyőződve, hogy az eljárásnak nem lehet eredménye, nem lehet az ország érdekében, hogy hónapokig beszéljenek a Magyarországnak történő nagy botrányról, s ártatlank is a bíró előtt megbuczottassanak. Ha két ember a kereset megindítására nézve eltérő véleményben van, ez még nem teszi azt, hogy egyik a bűnösökkel cimborál. A törvényjavaslat elfogadását, s az utasítás mellőzését kéri; de ha a többség ezt akarja rendelni, tegye azt most, s ne kövesse Simonyit, ki e kérdést később akarja felvetni, mert az csakugyan nem lehet az ország érdekében, hogy a scandalumok minduntalan megújíttassanak. Érti az érzelmei felhevülését, de nem a felhevült érzelmeiktől kell tanácsot kérni arra nézve, hogy mit parancsol az ország érdeke. (Helyeslés.)

Csernátóny előnyösnek tartja a vasut megvételét, de a multa nézve a miniszterelnök kijelentése után se veheti tudomásul a kormány jelentését, mert míg az állam mindent meg nem tett ez ügy felderítésére, addig az ország hitele a vasut megvételé által meg nem lesz erősítve. Ez ügyet mindenki erkölcsileg botrányosnak tartja, s az országra nézve legkárosabb volna elvágni útját az oly vizsgálatnak, mely az ártatlanknak igazságot ad, s a bűnösöket kideríti. (Helyeslés.)

A vita ezzel befejeztetve, az előad s a különvélemény előadójának rövid felszólalása után, a ház névszerűn szavazással — 186 szavazattal 88 ellenében — elfogadja általánosságban a tvjavaslatot. A kormány azon jelenléte, hogy a multa nézve a törvényes eljárás megindítása — mint eredményt nem ígérő — mellőztessék, 142 szavazattal 82 ellenében nem vétetett tudomásul, s a ház Zsedényi indítványát 105 szavazattal 90 ellenében elfogadva, utasította a kormányt, hogy a keleti vasut engedélyesait, vállalkozóit, igazgató tanácsosait s a kormánybiztosokat a keleti vasut ügyében követett eljárásért, illetőleg mulasztásért a rendes illetékes bíróság előtt feleletre vonassa, s az államkincstár sérelmével okozott károk megtérítésére szoríttassa. Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A francia miniszterválság sem akar befejezésre jutni. Mac Mahon a mult héten belegyezett abba, hogy Jules Simon vegye át a belügyi tárcát. Ez azonban kijelentette, hogy lehetetlen többséget szerezni, ha a baloldal Berthaud hadügyminiszter visszalépése által elégtételt nem nyer. Jules Simon érintkezésbe is tette magát a baloldali csoportok vezetőivel s tanácsukat kérte ki. Ezek ujra hangsúlyozták, hogy ragaszkodnak azon kívánságukhoz, hogy Berthaut és Dufaure urak visszalépjének.

Eanél fogva Jules Simon is megtagadta a cabinetbe lépést. Ilyen válságos helyzetben a köztársasági pártok felkérték a kamra és a senatus elnökeit, hogy járjanak közbe Mac Mahon tábornagnál, hogy a cabinetalakítás a többség szellemében történjék. A tábornagy Audifret-Pasquier urat, a senatus elnökét tegnap reggel csakugyan fogadta, hogy minő sikerrel, azt még nem tudjuk. Mivel azonban a a köztársasági párt azon határozatot hozta, hogy a budget bevételi részét mindaddig meg nem szavazza, a mig köztársasági cabinet nem alakíttatik, a válság befejezése nem sokára várható. Hir szerint Duclerc fogná a cabinetalakítást megkísérteni E combinációt Gambetta is támogatja.

Ujabb hírek szerint ugy látszik, compromissum jött létre a baloldal és a köztársaság elnöke között, mert — amint alábbi párisi táviratunk jelzi — Jules Simon elnöklete alatt tegnap az új ministerium úgy alakult meg, hogy az előbbi kabinet tagjai — az elnök, Dufaure és igazságügyér kivételével — mind megmaradtak; az igazságügyi tárcát a közoktatásával együtt Martel vette át. Ugy tehát Berthautot, — kit a baloldal minden áron el szeretett volna távolítani a cabinetből, — sikerült Mac-Mahonnak megmenteni. Az új kormányelnök: Jules Simon neve eléggé jellemzi az új kormányt s tanuja a baloldal határozott győzelmének.

Bukuresti szemle.

A Romanul a törökök beütésének hírére ezeket írja: Nagy rémület terjedt el ma Bukurestben, a kikötő városokból jöve, hol a rémület még nagyobb: a törökök jönnek át! Ez a sikoltozás hallatszik és a kiknek eszébe jut a basibozukok kegyetlensége p. o. 1854-ben Turnu Magurelből, rémülettel telnek el. Azon helyzetben vagyunk, miszerint kijelenthetjük ezen félelem csendesítésére, hogy mai napig semmi ok sem igazolja a rémületet. Sem hidakat nem készítenek a Dunán, sem átjövettel nem fenye-

getnek; szóval semmi sem igazolja ezen rémületet. A mi pedig ama vad becsapásokat illeti, melyektől népünk megfélemltet, reméljük, hogy kormányunk minden intézkedést megteend az őrizetre, mindamellett, hogy maga a török kormány is eléggé jól őrökköl oly czélból, hogy a vad basibozukok bandája hazánk földjére ne lépessen. Ez az őrködés felette hasznos fogna lenni főleg Törökorszára nézve. Még tegnap este kötelességünknek tartottuk beszélni amaz elterjedett rémhírről, mely főleg a dunai kikötőkben rémületet okozott, t. i. a törököknek annyira barbár beütéséről. Azt hittük, hogy kötelességünk, a mennyire tőlünk függ kijelenteni, hogy ama rémület semmi sem igazolja. Ma azt halljuk, hogy a Duna mentén fekvő városainkban a lakosok összezepakoltak s készen állanak az első veszélyre az ország belsejébe szaladni; szemeket folyást a Dunára szegzik, hogy láthassák, ha nem jönnek-e át basibozuk-csapatok. Különösen Turnu Magurelben, a hova 1854-ben egy basibozuk banda becsapván, szörnyű tetteket követett el, melyek az idén a szerencsétlen Bulgáriának oly sok helységében ismételték, a legnagyobb rémület uralkodik. Hasonlóképen Ollenicban, Gyurgyevóban, Brailában, mely városok a háboru nyomorait közlelebről ismerték meg. A rémület aztán helyet adott a mendemondáknak: itt azt beszélnek, hogy a törökök Viddinnél a folyam közepéig hajóhidat vertek; amott, hogy készen állanak az átkelesre, sőt hogy már át is keltek. Bizonyosan tudjuk, hogy mindebből egy szó sem igaz. Egyetlen ellenséges lépés sem tétetett ez ideig Törökországnak részéről Románia ellen. Ezen két állam között a legbarátságosabb viszony nem szűnt meg létezni. Dacára, hogy Románia, amint azt az egész európai sajtó elismeri, méltán panaszkodhatik Törökországnak ellen, mindamellett Románia egyetlen tényről sem adott okot Törökországnak panaszra. Romániának és Törökországnak ilyen viszonyában a törökök beütésétől félni, nagy meggondolatlanság. Azt hisszük, hogy a kormány is köteles haladéktalanul közölni a közönséggel, hogy mi igaz és mi nem igaz az elterjedt nyugtalanító hírek közül. Türelmedlenül várjuk tehát ezt a közönség megnyugtatóására annyira szükséges hivatalos közleményt, emellett a kormány figyelmébe és gyors intézkedésébe ajánljuk a következőt. Tény, hogy maig nincs okunk retetni az ottomán birodalom támadásától, azonban nem így áll a dolog a basibozukok és cserkeszek barbár csordáival, melyek megszegvén még a török kormány tényleges rendeletét is, zavarodván az ügyek, átjöhethének a Dunán, hogy raboljanak; tudva van, hogy minő vadsággal rabolnak azon barbarok, ez levén besoroztatásuknak és ohajításuknak egyetlen czéja. A tél már előhaladt, s midőn a Duna befagy, az ilyen beütésektől még inkább lehet tartani. A török kormány megteend bizonyosan minden rendszabályt, hogy ezt megakadályozza, de tudva van, hogy mennyire képes a török kormány az ilyen kihágásokon uralkodni. — Ugy tetszik, hogy a porta fél, hogy ne válótársak ezen véres csorda által, hogy a keresztényeket védelmezi; ugy tetszik, hogy fél, miszerint eloltja bennök a harcias küzdelmek szeretetét, elnyomván bennök a ragadozás és mérszálás ősztönét. Azt hisszük tehát, miszerint kötelessége a kormányának azonnal megerősíteni a dunamenti városok helyőrségeit. Ne feledjük, miszerint ilyen elővigyázat nélkül két-háromszáz török önkéntes valamelyik északán átjöhethet a Dunán s miután rabolni, gyilkolni és égetni, a mint szokott, ismét visszamenne. Valamely számosság helyőrség és éber őrködés által, mind ezen szerencsétlenségeket ki lehetne kerülni, vagy tiszteletben tartva a rendetlen muzulmán vadcsapatokat, vagy kemény lecskét adva nekik, ha megkísérlenék.”

BELFÖLD.

Brassó megye, 1876 decz. 11.

(Két égető szükség 3 faluban.)

A megyei és közégi új szervezkedéssel bizton remélhetjük, hogy egy egész új s minden szép, jó, nemes iránt élénk, pezsgő élet fog községekben létrejönni. —

Brassó megyénkben a tudományosan művelt, finom tapintatu főispán ur, meg vagyok győződve, hogy a megyei közégi közügyeink terén: a haladás, művelődés, közboldogítás ékes zászlóját fennen fogja lobogtatni.

Szeretem hinni, hogy a nép anyagi jóléte, szellemi felvirágozása érdekében teendő üdvös intézkedései, gondos atyai őrködései által hódoló mély tiszteleire, szernyi-ezerek méltó hálaájára fogja népünket maga iránt lekötölni.

Hétfalusi járásunk, — mely 230781 lélekszámot foglal magában, — a fel- és alvidékek járásainál sokkal népesebb, és sokkal inkább igéybe is veszi a felsőbb helyekről ez éber figyelmet és gondoskodást, minthogy ama járáskor lakói sokkal szerencsésebb viszonyok és körülmények közt emelkedhettek anyagiilag és fejlődhettek szellemileg, mint a hétfalusi járás sokat küzdött és szenvedett lakói.

Ezen éber figyelem és gondoskodás ki nem kerülheti a közel jövőbe hétfalusi járásunk 3 falujának 8—9 ezerr menő lakóit sem; a mennyiben itt egyelőre két égető szükség van: u. m. egy orvosi égy postahivatalnok állomás szervezése. — Ind a két tárgy méltó, hogy egy kis eszmecsét váltsunk fellettük.

Az orvosi állomást etve, maga az 1876-ik évi XIV-ik t. cz. 14-ik §. is elrendeli, hogy 6000 lakosú bíró özség orvost tartani köteles; sőt apróbb községek is e czélra egyesülhetnek — mit a törvényhatóság állapít meg — s orvostartás tekintében egy közegészségi körbe csoportosíttaták.

Háromfaluban pedig a rpség 8—9 ezer; hogy tehát ennyi létszámú községeknek csoportosulva egy képzett okleveles orvosra nagy szükség van: az kétségbe vonhilan.

Ha ehhez vesszük még zon körülményt, hogy népünknek orvos után óra távolsáig kell Hosszfaluba, 5 óra hosat pedig Brassóba gyalogolni: ez mindenesor terhes fáradság s oly nagy távolság, mel időjálat a beteg, gyors gyógykezelés hiányában, meg is halhat.

De tegyük fel azon eset is, hogy egy család a beteg állapotához képest egy héten többször, sőt hetekig tán minennap kell, hogy orvost hozasson; már most ily nagy anyagi áldozatba és mégis mennyi ic- és fáradságvesztettségbe kerülhet ily alapögy súlyos éshuzamosabb beteg meggyógyíttatása?

Holott ha 3 falu központján székelt az orvos, mind 6, mind más, 20—25 perc alatt akár minden órán gyalogjába is közlekedhetnek egymással; s még e miatt a gyógyszerár is akkor nem 3 vagy 5 fa távolból használható, hanem 20—25 per alatt — mert hiszen az 1876-ik évi XIV-ik t. cz. 135-ik §. arról is gondoskodott, hogy az illető orvos központi lakhelyén kézigygyrt tarthasson.

Ezek mellett, ha tekintete vesszük, hogy ha népünk épen a nagy távoág és sok anyagi áldozattól való félelem mia betegét nem gyógyíttatja ugy, mint az dézett törvény 20—21-ik §. rendeli, 10 fori büntetés terhe alá esik; ha számba vesszük azon számos haláleseteket, melyek nagrészt szakszerű gyógykezelés hiányában eddi előfordultak; ha meggondoljuk ama nagy féleltséget, melylyel közegészségügyünk emelése népesedésünk előmozdítása által — hazánk, lemetzünk iránt elodázhatatlan tartozunk; akár oda kell hatnunk, hogy három falu központján szakképzett rendes orvos legyen.

Ehez hasonló akadályok, kellemetlenségek állanak fenn 3 faluban a postai közlekedést illetve: ugyanis minden falu különülön fizeti levélhordozóját s hetenkint csak kétszer megy az illető Brassóba és pedig rendszer jökorreggel indul és csak este érkezi meg.

Már most, ha tekinteti vesszük 3 falu 8—9 ezere menő népességét, a szolgabíróság, tanfelügyelőség, járásbíróság, ispókság, espreesség gyakori hivatalos ügyarbjának, átiratainak érkezését s ezeknek iszont elintézését, az összes lakosság magneveléseit, a minden községbe járó napi-ésetilapok megérkezését: nyiltan be kell allanunk, hogy ezen postai közlekedés a fenálló igényeknek meg nem felel.

Azért is legezsiszerűbb nne bár egyfogatu napipostát a központi fuban lakó postahivatal felállításával szervezi, akkor a két szomszéd falu a központról 20—25 perc alatt naponta akadálytalan átvetheti postai szállítmányait, s eszközölhetné i küldeményeit; és mégis, ha a fennálló háromszoros költsézés összeget számba vesszük, az úkezelés kóvessal kerülne többbe, de akkor legalbb a gyors közlekedés minden igényeknek elget tenne.

De meg különben is 3 faluban az egyfogatu napi szekérposta könnyen eszközölhető, minthogy erre nekünk biztosított nyújt maga az 1876-ik évi XIV-ik t. cz. 102. §.; sőt, mint tudom, központi közszűnk Zajzon, a furdó idény alatt a magas rmány részéről ezeltt is rendes szekérpostául bírt minden évben, s a törvényesen felavatt postahivatalnok ott lakik ma is, de fájdom, hivatalának folytatása csakis a furdó idére szól.

Igy tehát tulajdonképen csak a három falu levélhordozóinak illetéktellene a meglevő hivatalnok díjához csatol, akkor minden nehézség és anyagi tulterheltség nélkül lehetne egyfogatu napi szekérpostát, a mi három községnk lakóira nézve egy en nagy előny és jelentékeny jótétemény len.

Adja az ég, hogy azok, kiknek ezen két nevezetes és egyaránt közbizsu ügy elintéése közvetlen hatalmukban a s öszinte jóakarattól és közremunkálástól függ, oldassák meg mielőbb.

A törvényhatóságokból.

Kis-Küküllő megye közlgazgatási bizottságának gyűlése.

E hó 6. és 7-ik napjai tartott rendkívüli közgyűlésen főispán gr Bethlen Gábor

elnökölt. A gyűlés megvitatta aztán bejelentette az alispán, hogy a megye által gróf Miklósné és gróf Teleki Domokos elhalálása alkalmából a gyászoló családokhoz intézett részvénytülatkozáért, úgy özvegy gróf Teleki Domokosné, int báró Wesselényi Miklós grófnő köszönetük kérték tolmáskolni.

E jelentés tén bizottsági tag Pap Márton kérdést intéz az alispánhoz, hogy miért nem tett intézkedéseket a megye székhelyének Erzsébetvárosába aló áttétele nézve, miután a törvény azon vrost jelölte ki a megye székhelyét s a váro polgármestere bejelentette, hogy a székház ridekkezése készen áll. E kérdésre az alispán azon feleletet adta, hogy a megye székhelyének áttétele iránti intézkedés a megye köztságnának illetékességéhez tartozik és hogy ezen kérdés, mint a mai ülésnek első tárgya, a közgyűlés által fog megoldatni.

A felelettel interpelláló nem volt megnyugodva, a gyűlés azonban a választ tudomásul vette.

Következtet a napirend első tárgya: Erzsébetváros polgármesterének abbeli jelentése, hogy a város által ezen megye részére felajánlott székház teljesen készen áll és elfoglalható. E jelentés élénk vitára adott alkalmat, az erzsébetvárosi képviselők kimerítették ékesszólás hataimát s intézkedéseket kívántak tétetni arra nézve, hogy a megye székhelye azonnali áttételek Erzsébetvárosába s ez által az 376. XXXIII. törvénycikk azon rendelete — mely Kis-Küküllő megye székhelyét Erzsébetvárosába helyezte — végrehajtasák. Ezzel szemben a többség egy küldöttséget nevezet ki, mely a felajánlott épületet megvizsgálja alkalmas voltáról jelentést tegyen; továbbá belügyminiszterhez feliratot intézett aszíránt, hogy a központi hivatalok átköltöztetését — kintettel a jelen téli időszakra — a jövő tavaszig elhalasztani méltóztassék.

Következtet az állandó választmány által bemutatott 1877 évi közmunka előirányzat, mely csekély módosítással elfogadott.

Miután az egészségügyi törvény január 1-én életbe lép, megyei egészségügyi bizottságba a tagok ngyálasztattak. Ezzel kapcsolatban előadatot miszerint belügyminiszter a mult közgyűlésből meg két járásorvosi állomás rendszeresíthetése iránt beadott kérést, a súlyos pénzügyi viszony miatt teljesíthetőnek nem találta és arra uszította a megyét, hogy egy orvos aló kétjárás beosztásával segítsen a bajon.

Ez alkalommal lett volna a mondott egészségügyi törvény által rendszeresített rendelt községorvost fizetése is megállapítandó s miután a törvény e körülésben a községi képviselőknek nyhagytatásá rendelte, előterjesztettek azok rilaikozatati. E nyilatkozatokban szomorú kép van feltüntetve a községek nyomasztó anyag viszonyainak s azon erejűket túlhaladó teineknek, melyek ez idők szerint reájuk neheilnek; minél fogva azon nyilatkozatot teszik hogy a jelen pénzügyi viszonyok között külön özségorvosok tartására épen nem képesek. Az özségnyűlés az anyagi viszonyok kedvezőbb alakuság a községorvosi állomások betöltését ilhalasztandónak határozta s határozatainak váhagysára kérte fel a minisrt.

Még a mu szeptemberi közgyűlésből tétetett volt feltérzésés a megyének öt szolgabírói járásra való fozosztása iránt, melyre a leérkezett minisrti vlsz, mely a szélba vett felosztást megengedhetnek nem találta — adatván elő tudásul vétetett; ezt követőleg olvastott fel a belügyminisrtnek egy másik leirata, melylyel a közigazgalsi bizottság jelentése következtében megengedte, hogy a d.-sz.-mártoni szolgabíró mellé 600 frt évi fizetéssel egy segéd alkalmaztasék. Erre vonatkozólag határozatba ment, hog a segédi állomást a főispán, az alispán megallgatásával ideig. kinevezés utján töltse be, továbbá kéreessék fel a belügyminisrt, hogy más három szolgabíró mellé is, hasonló mlon segédek alkalmazását engedélyezze.

Erzsébetvárosának több nemű czélba vett építkezéséről bnutatott költségelőirányzatai jóváhagytattak, úszintén azon határozatai, melylyel volt polgármesterét: Karácsoni Jánost 41 évi szolgálat utá, nyugdíjba részesítette, és hivatalától felfüggesztve volt tisztú ügyész Issekutz Antal — utján a kir. bíróság a vád alól teljesen föntentette — hivatalába vissza helyezte. Bemutta még Erzsébetváros regale javadalmainak brbeadásáról a tervezett szerződést, ez azonban visszadatott, mivel a vám, marha-állás és helypénzek szedése, az eddigi gyakorlatban való tarifikálól eltérőleg, meg nem engedhető magatételekben volt megállapítva, minél fogva utasított a város, hogy a díjtételeket a fenálltariffák szerint szabja meg, mivel ily indíró útön azok fölemelése nem engedélyezhető.

A községe 1877. évi költségelőirányzatai és több közegén: a számadásokból fölmerült nehézségei elintézték.

Az ádalmi falusbíró választás megemmisítéséért beott panasz, mint alapelküli,

visszasutasított, ellenben a bábahalmi falusbíró választás, a beadott panasz folytán telodotott, s az új választás elrendeltetett.

A csapói határon egy önkényesen ázott vízvezetők betöltése iránt beadott panasz vizsgálataa kiküldve volt bizottság jelentése alapján, az új árok betöltése mellett a víznek régi útja határozatától megnyitattni.

Végül Alsó-Fehér megye átirata, melyet pártolás végett közölt az enyedi kir. törvényszék felosztása alkalmából, a képviselőházhoz intézett feliratát, pártolólág vétetik tudomásul.

És ezzel a tárgysorozat kimerülván, az ülés befejezést nyert. r. l.

Tanügy.

Közköztatásügyi politikánk.

Sepsi-Szent-György, 1876. decz. 10.

II.

Hogy mennyiben éri el ily felekezeti politika mellett saját célján kívül az állam célját is: ezzel nem törődöm. Ő teljesíti a maga kötelességét, teljesítse az állam is a magáét.

Azok, kik előbe helyezik az egyház „statu quo“-jának a haza érdekeit, természetesen beérk annnyival, a mennyi a törvények keretén belül számukra jut. Az állam gondoskodik minden felekezet népére vallástani tókrol, kiknek szintén jókora adag jut missiojukból a vallásoktatás terén is. Épen azért a vallásoktatást kivenni a felekezetek kezéből, mint az utjabban javasolva van és egészen erkölcsi alapokra fektetve a tanítók kezébe adni, korai intézkedés volna; ismét egy döfést kapna a felekezeti autonómia, a mely után bizton zárhatnának templomokat is: az egyház csak a templom falai közé szoríthatnák. Ily messze menni még nem akarunk.

Dicséretre a protestáns egyháznak, nála sokkal magasabb jellemre találunk. A felekezeti csökönösség vádjá többi egyházainkkal viszonyítva, ő legkevésbé érheti. Bár igyekszik a protestáns szellemű oktatást fenntartani, de ezen czált inkább a felsőbb tanodáknál kívánja elérni s így legkevésbé gátolja az államot messzelátó terveiben. A legtöbb községi iskolákat ott iáljuk fel, hol a prot. hívek nagy létszáma felekezeti iskolát is képep lenne fenntartani. Csak igen kevés egyház vonakodik még iskoláját egészen az állam kezébe tenni.

Sajnos, hogy ugyanezt nem mondhatjuk el a r. kath. egyházzól. Itt az országos törvények teljesen hajótörést szenvednek. Első czéljuk az egyház és annak épsége. Végczéljuk az egyház és annak terjedése. Az állam közoktatási törvényei czéljukkal ellenkeznek: tehát az egyház oppondál. És ezen oppositio igen szomorú ellentétben áll a közoktatási ügyünk politikájával. Ha a stabilizmus, a merev orthodoxia terén megmarad az egyház, hiába való minden országos törvény. A kath. autonómia sánczai bevehetetlenek. Mögöttük áll a pénz és a hatalom. Csak igen szegény kath. egyház bocsátja ki kezei közül a népoktatást. Itt a belmisió ma is középkori lelkesedéssel ápoltatik s szolgál a magasabb állami tervek gátjául, melyet szétrombolni első sorban maguk az egyházi főhatóságok vannak hivatva.

Hogy az országos közoktatásügyi politika teljes hátrányára állanak fen a felekezeti iskolák: azt nem szükség hosszabb érvekkel támogatnunk. A ki ismeri azok szervezetét, mely a leggondosabb ellenőrzés mellett is csak a régi, elavult s többé-kevésbé hiányos módon foltoztatott össze, a ki ismeri azon nehézséget, melylyel egy felekezeti iskola superrevisója jár: szomorúan fogja velünk egyértelműen azoknak teljes beszűntetését óhajtatni.

Mindazonáltal azonban, a mig fenállnak a felekezetek iskolái, már az államegység, az összhangzatos közoktatás szemponájából is, igen kívánatos volna szigorú szemlélt tartani felettök. Azokat pedig, melyek csak „törhetők“ és „törvényszerűek“, óhajtandó volna a községi iskoláktól nem „felekezeti“, hanem „magán-iskola“ elnevezéssel megkülönböztetni.

S minthogy a kultuszminiszter egyszerűen vallásügyi miniszter is; s a mit a cultuszminiszter cselekszik, azt a vallásügyi miniszter a felekezeti jogok sérelme nélkül nem mindegyik teheti, a mint már egyszer elmondattuk: kívánatos a vallásügyi elválasztása a közoktatási tárczától. Nem akarjuk ugyan a tulzókat e téren sem követni s így nem állíthatjuk, hogy a vallás- és közoktatási miniszter tárczával örökös „circulus vitiosusban“ forog; de hogy az egyik igen sok tekintetben s különösen az állalános népoktatás eszméjénél kizárja egymást: annyi bizonyos.

M. J.

A „KELET“ magán-táviratai.

Feladatott Páris dec. d. u. 6 ó. — p. d. u. Érkezett Kolozsvárra dec. 13. d. u. 9 ó. 5. d.

A franciaia minisztervárság véget ért. A mai hivatalos lap hozza, hogy miniszterelnökké Jules Simon köz-

oktatásügyi és igazságügyminiszterre Martel neveztetett ki, a többi miniszterek a régiek maradnak. A miniszteriumot a baloldal támogatni fogja. A párt a miniszteriumtól határozott programmot kívánt.

A budgetvita gyors befejezése várható.)*

* Budapest, dec. 14. 10 ó. 40 p. Érkezett dec. 14. 11 ó. 20 p.

Ignatieff táviratot küldött a demarcatió végrehajtására kiküldött bizottságnak Bosniába, hogy munkájukat szakítsák félbe, mert a portával írásban végzik a határigazítást s így a bizottságra többé nincs szükség.

Az „Agence Havas“ jelenti, hogy a konstantinápolyi conferentia ugy látszik egyetért abban, hogy Bosniának keresztény kormányzója legyen, Boszniára egybíránt végleges határozat még nem hozható, mivel Németország és monarchiánk küldöttel újabb utasítást kértek a kormánytól. Az angol cabinet-titkár express ment Salisburyhoz új utasítással.

A franciaia cabinet elnöké Jules Simon, igazságügyminiszternek Martel neveztetett ki; a cabinetből kilép Du faure és Macé, a többiek maradnak.

A porta kijelenté Romániának, hogy a mi helyett idegen sereg vonul a román földre, a törökök megszállják Kalafátot.

Az angol javaslat szerint a fegyverszünet február végéig meghosszabbíthatnák.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. decz. 14.

— A színházi hangverseny, melyet a zene-conservatorium rendez, decz. 22-ére tűzött ki. Az érdekes programból utjabban a következő részeket közhethetjük: Előadatik nyitányul egy új zenekari mű Jacoby Jakabtól, ki mint zeneszerző s előnyösen ismeretes már közönségünk előtt. Élénk érdeklődést kelthet egy n d i v o c a l - q u a r t e t t, mely Gerecsné és Dálnokiné asszonyok, Krieger Cornélia és Bacsó Luiza kisasszonyokból áll; Becker „A kápolna“ czimű négyesét fogják előadni s ezenkívül talán egy népdalt is még. Kordin Mari k a, e jeles műkedvelőnőnk, magyar népdalokat fog énekelni; a kisasszony anyúi érzéssel és igaz magyaros zamattal tudja előadni dalainkat, hogy a program e p i c c e - j é n e k is méltó várákozással nézhethünk előbe. Magyar ilon kisasszony és Czirják Albert ur duettet énekelnek „Kunok“-ból. Magyar kisasszony, ki több műkedvelő színelőadásban sikerrel működött közre, ez alkalommal mutatja be először magát mint énekesnő. Dietrich Amadé ur fuvola-sóló fog játszani. — A hangverseny teljes műsorozata III szakaszra lesz osztva, 12—14 számmal. Annak idején egész terjedelmében közölni fogjuk. Nem kételkedünk abban, hogy a közönség érdeme szerint méltányolni fogja a conservatorium igyekezetét, melylyel egy minden tekintetben élvezetes estét kíván a közönségnek nyújtani.

— Hábórus előjelek. A 69. sz. gyalogsági dandár-törzsakar a 47. sz. dandárhadbíróssággal együtt M.-Vásárhelyről állandólag Gy.-Fehérvárra, a 23. vadászszázalój tartalékszázada és kiegészítési kerete ugyanonnan Medgyesre tétettek át.

— Az „Ébredés“ a „Nemzeti Hírlap“ szájával eszik s elhíti magával, hogy jól lakott, a „Kelet“ elől pedig egy elfogyasztott minden élelmet, hogy ez már bizonyosan éhen hal. Tegnapelőtt említettük rebusát magyaráztattja ugyanisa „Nemzeti Hírlap“-pal s teszi magát, hogy nem érette, „Hon“ ama kifejezését, melylyel a megyék kikerekítését az új közieazgatási felosztásnak nevezte. Mi elhiszszük, hogy az „Ébredés“ csak ugyan sokat nem ért abból, a mihez hozzá szól, de mégis sokkal jobb véleménynyel vagyunk értelmi fölfogása felől, mint ő maga. „Ne csinálj magadat oly kicsinynek, hiszen ugy sem vagy olyan nagy“ — mondta az egy-szeri Schmöle a szörnyűmód szerénykedő Köbinak.

— Az 6-radnai zavargásokra vonatkozólag utjabban azt az értesítést vesszük, hogy a bíróság a csendháborítók közül 7 román pórt csendőrök segélyével elfogott és a beszercei börtönbe vitette be. A rend és csend különben többé nem zavartatott meg.

— A s.-sz.-györgyi leányiskolához Thuri Mari és András Berta k. a. választattak meg tanítónőknél.

— Alapítvány. Dr. Váncsa János, gyulafehérvári g. kath. érsek és metropolita e

*) Későn adván fel tegnapi számunkból kimaradt.

bó 2-án a balázsfalvi g. cath. consistoriumnak 32,000 frtot adott át oly kikötéssel, hogy a kamatok egyharmada a kisebb fizetéssel ellátott balázsfalvi tanárok, a másik harmada lelkesek segélyezésére fordíttassék, a harmadik harmad pedig a tőkéhez csatoltassék. A segélyeket az érsek osztja ki, egyetértve a consistoriummal. Az érseknek e szép tette nem szorul dicséretre.

— Egy végzett joghallgató, ki már gyakorlattal is bír s a német nyelvet is bírja, szerény feltételek mellett alkalmazást keres egy irodában. Szives megkeresések E. G. 'bétük alatt belközép utca 33. sz. a. intézendők.

— Jókai Mórnak „Egy az Isten“ czimű regényét Hadzics Antal, a szerb matica titkára szerb nyelvre fordítja. Hadzics Tóth Ede „Tolencz“-át is le szándékozik fordítani az új vidéki szerb színtársulat számára.

— Kaszapinovicst a fenytő törvényszék 5000 frt, cautio letétele mellett szabadlábra helyezhetőnek nyilvánította. Miután K. a fennirt óvadékok letette, a fogoly szabad lábra helyeztetett.

— Romániában a brassó-plojești vasút építése a vállalkozók által pénzhiány miatt beszüntetett. Némely helyeken a víz a munkálatokat, erősen megromlalta.

— Fialat özvegy. A b.-füredi kir. járásbíróság f. hó 4-én hirdette ki Leithold Timotheus volt vörstől lakosnak végrendeletét, mely alkalommal mindegyik érdekelt végrendeleti örökös megjelent. Egy alig 13 évesnek látszó leánya a jelenlevők csodálkozására az elhunyt özvegyének vallotta magát. Az illető állítása szerint 12 éves és 3 hónapos korában feleség, 13 éves 3 hónapos korában pedig már özvegy lett.

— Nemzetiségi vita. Dr. Deutsch Salamon, ki Konstantinápolyból, hol orvos volt, nem rég tette át lakását Budapestre, a „Hon“-ban a külföldi lapok ama híré, hogy Abdul Kerim pasa azonos volna Streckerrel, megező-foljra állítását, a következő adatokkal erősíti: Abdul-Kerim pasa 82 éves, született Csirpán faluban, honnan csirpauli Abdi pasának is nevezik. Harmecz év óta marsali rangot visel s már két ízben hadügyminiszter, egyszer pedig hadügyminiszteri helyettes volt. Igazi telivér ozmanli. Van egy Strecker nevű tábornok is, török neve Rasid, ki Berlinben született, s 48 éves. Ez mint porosz hadnagy került török földre és a második hadtestnél, mint tűzérsegítő oktató 25 év óta van alkalmazásban. Mikor a porosz koronaherezeg évekkel ezelőtt Konstantinápolyban járt, tolmácsul rendelte mellé a török kormány, mikor is ezredesi, majd tábornoki rangba lépett, s ekkor vette föl a Rasid pasa nevet. Saját kérelmére egészségügyi szempontokból ez idej april havában Konstantinápolyba tétetett át, hol jelenleg is a hadügyminiszteri építészeti bizottságban működik. A molin hitre nem tért át, most is protestáns.

— A berlini antropológiai és ethnografiai társulat Rómer Floris tudósunkat levelező tagnak választotta.

— A pápa ötvenéves püspöki jubileuma jövő év jan. 3-án lesz, s nagy előkészületeket tesznek megülésére, s evégből Romában már bizottság is alakult.

— A IX. nemzetközi őstörténelmi kongresszus nagy valószínűség szerint Krakóban fog megtartatni.

— Mesés híreket jelentenek Schliemann argosi leleteiről. Egy külföldi lapból látjuk, hogy Schliemann az ásatások alkalmával tömördek aranyékszerre s egy holttestre akadt, mely — mint Schliemann mondja — teljesen megfelel a képeknek, melyet képelete a hatalmas Agamemnonról alkotott. Ezenkívül még két holttestre akadt. Az egyik koponyájában meg van mind a 32 fog. A tetemek mellett kardok, arany láncz, számos arany gomb és majd elszámíthatatlan sokaságu arany ékszer találtatott. A tetemek lefektetésére festőt hívtak; az ékszereket katonaság őrizi.

— Necrológ. Özvegy Gajzágó Bogdán, szül. Ákoszán Anna, a maga és gyermekei: Irma és József; úgy az elhunytak gdes anyja öv. Gajzágó Józsefné, szomorodott szívvel jelenti, hogy a hű férj és apa Gajzágó Bogdán, volt kereskedő életének 42-ik, boldog házasságának 7-ik évében, hosszasan tartó tudórszében, folyó hó 12-én éjjeli 10¹/₂ óraker, a haldoklók szentségének felvétele után megszűnt élni. Földi maradványa 14-ikén d. u. 3 óraker óvár, szent-lélekutca 3-ik számú szállításról a román kath. szertartás szerint fog kikisértetni a közös sírkertbe. Halhatatlan lelkiért a szt. mise áldozat decz. 15-én d. e. 10 óraker fog a T. P. minorita templomban az egek Urának bemutatattani. Kolozsvárti 1876. decz. hó 13-án.

KÖZGAZDASÁG.

Erdélyi piacok árjegyzéke.

— A sz.-ujvári piac árjai 1876 decz.

hó 11-ről 1 hectoliter tisztabuza 8 frt — kr, rozs 5 frt 20 kr, törökbuza 3 frt 80 kr elegybuza 5 frt 30 kr, zab 2 frt 30 kr, árpa — frt — kr, 100 kilogram széna kötve frt — kr, kötetlen 3 frt 50 kr, alomszalma

— frt 75 kr, zsupszalma — frt 75 kr, egy köbt méter fa kemény 5 frt — kr, lágy — frt — kr, egy kilogram marhabus 30 kr, konyhalisz 18 kr, rizs 36 kr, egy liter gyöngykása 21 kr, borsó 10 kr, lencse 10 kr, paszuly 7 kr, köles 15 kr, pohánka — kr, egy hectoliter burgonya 3 frt — kr, 1 kg. savanyu káposzta — kr, só 9 kr, disznózsír 1 frt 5 kr, Bors frt 16 kr, hagyma 7 kr, fokhagyma 16 kr.

— A gy.-fehérvári piacz árjai decz. 9-ről 1876. Egy hectoliter tisztabuza 8 frt 50 kr, elegybuza 7 frt — kr, rozs 6 frt — kr, zab 3 frt 24 kr, 100 kgr. széna kötve 3 frt 50 kr, kötetlen 3 frt 40 kr, alomszalma 1 frt 70 kr, zsupszalma 2 frt 50 kr. Egy liter borsó 32 kr, lencse 32 kr, paszuly 10 kr. Egy liter konyhalisz 24 kr. Egy kgr. marhabus 36. Egy köbméter fa 3 frt — kr. egy hectoliter pityókka 3 forint 50 krajczár, egy kgr. disznózsír frt. 96 kr szinzsír — frt — kr. Bors 1 frt 20 kr. hagyma 14 kr, fokhagyma 21 kr.

— M.-Vásárhely piaczárjai dec. 7-ről, 1876. egy hectoliter tisztabuza 6 frt 35 kr, rozs 4 frt 80 kr, elegybuza 4 frt 20 kr, zab 2 frt — kr, 100 kgr. széna 1 frt 90 kr, alomszalma — frt 40 kr, zsupszalma — frt, 60 kr, egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 80 kr, usztatott 2 frt 30 kr, egy kgr. fagygyugyergya öntött 60 kr. nyújtott — frt 58 kr, marhabus 32 kr, konyhalisz 14 kr, Rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 32 kr. borsó 16 kr, lencse 16 kr, paszuly 14 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 60 kr, 100 kgr. savanyu káposzta — frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznózsír — frt 90 kr, szinzsír 1 frt — kr, bors 1 frt — kr, hagyma. 10 kr, fokhagyma. 20 kr.

— Besztercze piaci árjegyzék 1876. dec. 5-én: 1 hectoliter tisztabuza 6 frt 80 kr, elegybuza 4 frt 50 kr, rozs 4 frt 50 kr, zab 2 frt — kr, törökbuza 3 frt — kr, paszuly — frt 12 kr, pityókka 3 frt 40 kr, 1 liter borsó 12 kr, kilogram marhabus 28 kr, 1 kgr. széna 2 frt 60 kr, 1 kalangya zsupszalma 2 frt 20 kr, alomszalma — frt 90 kr, egy méter kemény tűzifa 3 frt, 20 kr, rizs 30 kr, gyöngykása 25 kr, lencse — kr, köles 18 kr, burgonya 2 frt 50 kr, kőso 9 kr, disznózsír 1 frt — kr, szinzsír 70 kr, bors 1 frt 4 kr. hagyma 4 kr, fokhagyma 8 kr.

— Sz.-Régeni piaci árak 1876. decz. 7-ről, egy hectoliter tisztabuza 8 frt 40 kr, rozs 6 frt 20 kr, elegybuza 6 frt — kr, zab 2 frt 80 kr, 100 kilo széna kötve 3 frt. 20 kr, alomszalma 1 frt 40 kr, zsupszalma — frt — kr, egy köbméter fa usztatott 2 frt 40 kr, 1 kilogramm fagygyugyergya öntött 60 kr, marhabus 32 kr, konyhalisz 10 kr, rizs 36 kr, 1 liter gyöngykása 28 kr, borsó 16 kr, lencse 24 kr, paszuly 8 kr, köles 17 kr, hectoliter burgonya 1 frt 30 kr, kigr. kőso 8¹/₂ kr, disznózsír 1 frt 30 kr, bors 1 frt, hagyma 6 kr, fokhagyma 30 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Decz. 13-án 5% Metaliques 60.15. frt. Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 66.60. frt. 1860 iki államkölcsön 108.75 Bankrészevények 814 — Hitelrészvények 13610. — London 126.35 Ezüst 116.75 Cs. kir. arany 599. — Napoleonő 1009 1/2 100 mark németértékű 62.10.

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.25 Temesi 71. — Erdélyi 71.75 Horvátországi 84.50

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, péntek deczember 15-én. 1876.

Bérlet 70-ik sz.

GIROFLE GIROFLA.

Lecocq operette-je 3 felvonásban.

Uj jelmezek, uj díszlet, diszkiállítással.

Személyek:

Don Bolero Szombathelyi.
Anrora, neje Lotscharekné.
Giroflé) leányai Kreesányi Sarolta
Girofla) X. X. X.
Pedro Dálnokiné.
Paquita Bacsó Luiza.
Marasquin Dálnoki.
Muzuk Marzell.
Urak és hölgyek, Mörök, lakadalmi vendégek.
Nép, kíséret.

Kezdele 7 óraker.

Napi árak: Közép páholy 5 frt. Alsópáholy 4 frt. Felső közép- vagy betis páholy 3 frt 50 kr. Felső-páholy 3 frt. Emellett erkélyülés 1 frt. Földszinti 1-ső szintű támlaszék és alsó erkély 1 frt. Földszinti 2-od rendű zártzések 1—6 sor 80 kr. Földszinti 3-od rendű zártzések 7—13 sor 70 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Karzati számozott ülőhely 1 frt. Karzat 20 kr

Jegyek válthatók reggeli 9—12 óráig, d. u. 3 órától estig a nemzeti színházi pénztárodában.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Beküldetett: Mindazok érdekében, a kik emésztésihiányban, gyomorgörbesben, hányásban, puffadásban és gyomorgrésben szenvednek, a dr. Miller-féle óv-balsamot göröskök ellen, mint próbált és kitűnően ható szert a legmelegebben ajánljuk.

Arlejt'si hirdetmény.

A negyéméltóság m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium folyó évi május hó 3-án 1876. — november 7-én 1876. és november 10-én 1876. szám alatt kiadott rendeletével a következő építési munkálatok végrehajtását engedélyezte:

1. Az apahidi-sz. régi állami út 0°—1° mértföld szakaszán eső 15. számú kő átvezet átépítését 180 frt 14 kr.
2. Ugyanazon állami út 0°—1° mértföld szakaszán, a lucz-patakán levő berezletli fahíd kijáratát 1267 frt 42 kr.

3. A maros-vásárhelyi m. kir. építészeti-hivatali irodájában — a szóbeli arlejtés kizárásával — írásbeli zártajánlatokra alapított versenytárgyalás fog tartatni.

Vállalkozni kívánók kértnek szabályszerűen készített, 50 kros bélyeggel és 5% bántóval ellátott feljegyvel a fennebbi három pont alatti művelet-csoportot illetőleg elküldeni, alólírt m. kir. építészeti-hivatalhoz, a záródó lefolyása előtt, annál inkább betervezteni, mert a 10 órán túl érkező ajánlatok a fennálló szabályrendelet értelmében elfogadhatók nem lesznek.

Az alapul szolgáló tervezetek és ügyiratok az építészeti-hivatali irodájában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Maros-Vásárhelyt, 1876. december hó 9-kén.

A maros-tordamegyei m. kir. építészeti-hivatalról.

Sz. 6453. — 1876.

(524)

(3—3)

Arverési hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város közönsége, a folyó 1876-dik év szeptember hó 10-án hozott közgyűlési határozat következtében, ezen sz. kir. város bel- és kül területén elfogyasztandó mindennemű pálinka-szesz és ezekből finomított italok kisebb mint 56 liter és 59 cenzitilert tevő mértékkel korlátozásának kizárólagos gyakorlati jogát az 1876. év december 31-dik napja éjeli 12 órájától kezdve, az 1879-dik év december hó 31-dik napja éjeli 12 óráig terjedő 3. három évre közárverés útján, a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár egy egész évre 23,000 frt. o. értékben, bántópenzül pedig ennek 10% állapították meg.

Az árverés napján 1876. december 22-ke délelőtt 9 óra, megtartási helyül pedig a tanács iroda helyisége tűztek ki.

Az árverezés bezártaig írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, felhívhatók tehát vállalkozni kívánók, hogy ha az árveréshez személyesen kívánnak hozzá szólni, a kikiáltási ár 10%-ját készpénzben, vagy folyó árfolyam szerinti hazai földterhelmentesítési értékpapírokkal magukkal hozni, — ha pedig írásbeli ajánlatot tennének azt ahoz csatolni, s ez utóbbit 50 kros bélyeggel ellátni el ne mulasszák; —

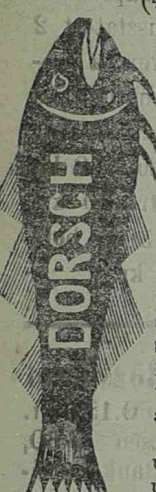
az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, az aljegyzői irodában bárki által megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatok a városi tanácshoz bérmentesen küldendők.

Maros-Vásárhelyt, 1876. decz. hó 10-én

A városi tanács.

(Az utánnomlás nem díjaztatik.)

(474) Mostanig felül nem mult

MAAGER W.

cs. kir. kir. szabad. valódi tisztított

halmájolaja.

MAAGER WILMOSTÓL Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen emészthetővé végett gyermekeknek is külső és belső ajánlva és rendelve mint legbiztonságosabb, legjobb, legolcsóbb, legtermészetesebb és tapasztalat szerint leghatásosabb sz. mell- és tüdőbajok, görvél, sörvél, kelés, bőrkütsékek, mirigybajok, gyengeség sat. ellen palackoztatott 1 forintjával kapható gyári raktárban. Bécs, Heumarkt 3 sz. a. valamint az osztrák-magyar birodalom minden jó hírű gyógyszerárán és anyagkereskedésében.

Kolozsvárt: kapható Wolff János és Engel J. urak gyógyszerárán, valamint Karvázy Árpád és Csiky Imre urak kereskedésében is.

Ujabb időben több sz. közönséges tisztítatlan halmájolajot tölt háromszögletű palackokba, s ezt MAAGER valódi tisztított halmájolajának gyanánt kiseri meg eladni.

E részemint kikerülő, csupa sz. palackok tekintendők MAAGER valódi tisztított „csukamájolajával” töltöttek, a melyek palackjai, ragasztó, dugaszal és használati utasításai MAAGER névvel vannak ellátva.

Karácsonyi és újévi

AJANDEKOK!!!

Van szerencsém a nagy érdemű közönségnek tudomására juttatni, hogy jól rendezett Norinbergi és disz-árú üzletemet, a legújabb mindennemű

társas és gyermekjátékokkal,

ugy szintén

hölgyek és urak részére

mindennemű díszárú ajándékokkal a jelen idejének megfelelőleg

dúsválasztékba berendeztem,

melynek jutányos árairól a nagy érdemű közönség becses látogatásával meggyőződést szerezhet.

Mély tisztelettel figyelmébe ajánlja üzletét

DEMETER JÓZSEF,

Kolozsvárt, főtér br. Radák-ház

Postai rendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

(43)

(24—24)

4 goldene Medaillen. **Liebig** 4 Ehren-Diplome. **Company Fleisch-Extract** aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur ächt wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt.

Kapható CSIKI IMRE fűszerkereskedésében Kolozsvárt.

(528)

(1—3)

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

Halljuk a szót! Magyar felkötött (toaszt) könyv, szerkeszteték Wajdits József és Bátor Lajos. Második javított és teljesen bővített kiadás. A díszes keménykötésű könyvnek ára 1 frt 50 kr.

Rajta fiúk vigadjunk! Közkezdességek dalkönyv, ötödik bővített kiadás. 1 frt 80 kr., diszkötésben 2 frt 80 kr.

Rajta lányok vigadjunk! Magyar dalkönyv olcsó kiadás, kötet 96 kr.

Rajta leányok mulassunk! Mulató kézikönyv, magyar hölgyek számára, gyűjtötte Wajdits József. Ára az 500 lapra terjedő szünymotum borítékkal ellátott könyvnek 1 frt 60 kr. Aranybetűs diszkötésnek 2 frt, 60 kr.

Rajta párok táncoljunk! Lakatos Sándor tánckönyve díszes cím-borítékkal. Keménykötésű mű ára 1 frt 40 kr.

Ungarn im Spiegel deutscher Dichtung Magyarország a német költészet tükrében, díszes kiállításban fűtve 1 frt 80 kr., elegáns diszkötésben aranyozva 2 frt 80 kr.

Wajdits József „Képes népnaptára” 1877-ik évre megjelent 30,000 példányban, kötet 50, fűtve 40, kis kiadás 25 kr.

Postai rendelések a levél vétele után azonnal teljesítenek

Wajdits József, könyvkiadó Nagy-Kanizsán.

Vizsgálatok meg mindent, a tartásokat meg a jót!

Számtalan esetben főnk bizonyított, a orvosai tekintélyek és magánosok által kitüntett gyógyszer.

Dr. Miller moh-nővényedve.

Leghatásos szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásosság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek számarhurujára ellen; ezen szer eseten bebizonyult. — Egy üvegtelvény ára pecsét és használati utasítással 3 nyelven 50 kr.

Miller övbalsama göröcsök ellen

Törvényes vegytani-elemzés szerint 1868. április 8-áról a növényország leghasznosabb neméből, a legszorgalmasabban készítő, erősítő és üdítő hatású fűzvegyesre kitűnően ismerve a gyomor és végbél nyálkásága, emésztési hiány, gyomor-egyensúly, göröcs gyomorba, vérhas, puffadás és kólikajálmak ellen. Ezenkívül leghatásos és legerősebb szer hosszúság és kimerítő betegségek ellen. Eredeti hangyapakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 frt 60 kr. Egy kisebb üveg 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Kolozsvárt valódi minőségben egyedül kapható: ENGEL J. és VALENTINI A. gyógyszerészeknél. Aradon: Tómes A. és társa fűszerkereskedésében. Baróthon: Lebitzky M. gyógyszerésznél. Besztercén: Kelp F. né. Szászvároson: Reicher C. gyógyszerésznél, Gyulafehérváron: Fröhlich F. gyógyszer. Csikszentmárton: Leichter F. keres. Déden: Krémér J. keres. Fogarashoz: Steinburg J. gyógyszer. Hátvegen: Máté B. gyógyszerésznél. Szegeden: Reissenberger P. A. és Albrecht A. né. Kővárán: Kővári J. gyógyszerésznél. Kőrösten: Jekelius P., Kugler Ed., Fuhmann C., Fabich Ed. gyógyszerészeknél. és Márton T. és Parr testvérek kereskedésében. Maros-Ludason: Alás András. M.-Vásárhelyt: Bucher M. kereskedőnél. Medgyesen: Hienz A. gyógyszerésznél. Seps-Szent-György: Csathary és társánál. Szászvároson: Czoppelt H. gyógyszerésznél. Temesvárt: Pecher J. gyógyszerésznél. Pesten: Pokorny J. és Ede. Kuthy, L. fűszerkereskedőnél.

Intés!

A t. sz. közönségnek eszébe juttatni, hogy indítvány érem meg emeltem kiemelt, hogy nevé olasz harszer találmányon fölétele, melyet néhány óra alatt megfűthet, egyeztetül.

Witte Ed. urnál Bécsben.

Tisztán hangzik az Ovarian és hang-szerem mindegyike e bélyeggel van ellátva.

Gius. Donati

INVENTE E. FABR. BUDIO

telt minden más hasonló név alatt felkeltő gyártmány csak az én eredeti utasítás. Jelenlétetl Donati József kapható egész osztrák-magyarországi forrásokban.

Witte Ed. né. Bécsben.

vegytári Kärntnerstrasse 59 sz. a. követ-kező eredeti árak mellett nyomatott t. isko-lával együtt: VI 7/11

Nr. I II III IV V VI VII

1 fr. 1.60, 2 fr. 2.60, 3 fr. 3.60, 4 fr. 4.60, 5 fr. 5.60

Nr. II és V sz. zongora kávéra hangolva. Tor-zeték, Quartették, Sextették mindig készle-ben vannak 12 válogatott dalam ár 40 kr. — Vidékre utasítást mellet.

(526) **HASZONBÉR.** (2—3)

A báró Bruchenthal-féle hitbizományi vagyonhoz tartozó alsó-orbói részország, mely áll, a Marostérn fekvő, 81 hold kaszáló, 25¹/₂ hold szántó, 1 hold 600 ö. legelő és egy hold, gyulafehérvári országút mellett fekvő belsősegből, ezen találatok lakóház vendéglő, állás, két istálló, eszű, két török-búzas és egy eszedház álló épületekből. — Jövő évi január 4-dik napján reggeli 10 órakor, Nagy-Enyeden tekintetes Bíró Miklós ügyvéd ír irodájában, árverés útján 1877. január elsőjén kezdődik 6 egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni. A haszonbéri feltételek fenn nevezett ügyvéd urnál megtekinthetők, kikiáltási ár 650 o. é. forint. Bántópenz ugyanannyi. A hitbizományi zárgondnok fenntartja magának, bántópenz letétele nélkül árvereltetheti. — Zeyk József, hitbizományi zárgondnok.

THE GRESHAM

életbiztosító-társaság LONDONBAN.

Magyarországi fiókájának székhelye: Budapest, József-tér 12. sz. alatt.

A társaság aktívái több mint	53,000,000 frank
Évi bevételek díjakban és kamatokban 1875. június 30 án	11,851,351 „
Biztosítási és járadék-szerződések, visszavásárlások sat. után kifizetett a társaság fenállása óta több mint	62,000,000 „
Az utolsó 12 havi időszakban	43,941,475 „
Uj ajánlatok nyújtottak be a társaságnál, minek folytán az utolsó 21 évben benyújtott ajánlatok összege	720,000,000 „
több mint	
Előrajzzal és további felvilágosítással a vidéki ügynök urak és a kolozsvári főügynökk Széchenyitér 8 sz.	

(522) (2—3) **SZÉKY MIKLÓS** szolgál.

Karácsonyi és új-évi ajándékok.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinnal kiállított bécsi és külföldi arany- és ezüst ékszer árúinak dús raktárát és kiházasítási arany- és ezüst készleteit legjutányosabb áron

(7—20) (régie ékszereket megvesz és becserél.)

(Óvásul.) Raktárában minden egyes tárgy valódisága a magy. kir. bélyeggel van hitelesítve

NAGY JÓZSEF,

arany- és ezüstműves Kolozsvárt, főtér 9. szám br. Józsiika-ház.

Kapható: Stein Jánosnál Kolozsvárt.

(529)

(1—2)

Zeichen-Vorlagen

von Wilh. Hermes in Berlin

empfehlen sich an hübschen Festgeschenken 4 Hft 39 kr. u. 65 kr. Vorrätig in allen Buch- und Kunsthandlungen des In- u. Auslandes.

Kapható: Stein Jánosnál Kolozsvárt.

Stein János

könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható

Lehrbuch der Praktischen Pflanzkunde

in Wort und Bild, für Schule und Haus, für Gebiete aller Stände. Mit über 1000 Abbildungen auf 60 colorirten Tafeln, Doppelfolio und 214 Holzschnitten. Herausgegeben von Carl Hoffmann. Ára 19 frt 50 kr.

Die Inseln des stillen Oceans.

Eine geographische Monographie von Prof. Dr. ARL E. MEINICKE. A két kötet ára 13 frt 65 k

ESSAI

sur le Ministère de Tugot.

Par P. FONCIN. Ára 5 frt 20kr.

Die Politik Oesterreichs

in der Spanischen Erbfolgefrage. Von ARNOLD GEDEKE. A két kötet ára 10 frt 40 kr.

Kelten, Griechen, Germanen.

Vorhistorische Kulturdenkmäler. Eine Sprachstudie von Dr. N. SPAR-SCHUH. Ára 6 frt 50 kr.

DIRECTIONS SPIRITUELLES

de Saint François de Sales. Recueillis et mis en ordre par l'Abbé H. Chaumont. LA SOUFFRANCE. Ára 1 frt 95 kr.

Das Buch der physikalischen Erscheinungen.

Frei nach A. Guillemin von Dr. RUDOLF SCHLZE. Mit 11 Chromolithographien, 9 grossen Abbildungen ausserhalb des Textes und 448 Holzschnitten. Ára 10 frt 40 k

Raucherlieder.

Humoristische und ernste Original-Gedichte von ERST LEISTNER. Mit 20 Initialen. Diszkes fakötésben 1 frt 5 kr.

Der Islam. Türken und Saven.

Acht Kapitel aus der Culturgeschichte in ihrer natrlichen Entwicklung von FRIEDRICH von HELLWALD. Ára 65 kr.

Le Filleul du Roi.

Par PONSON du TERRAIL. I. La belle Provence. — II. L'héritage du roi René. A két kötet ára 3 frt 0 kr.

Der physikalische Apparat.

Anschaffung, Behandlung und Gebrauch desselben. Mit 610 Holzschnitten. Von Dr. J. HEUSSI. Ára 6 frt 50kr.

Vorlesungen über Geometrie.

Von Alfred Clebsch. Bearbeitet und herausgegeben von Dr. FERDINAND LINDEMANN. Ersten Bandes zweiter Theil Ára 8 frt 32 kr.

Un député de Paris

par E. C. GRENVILLE MURRAY. Két kötet ára 1 frt 95 kr.

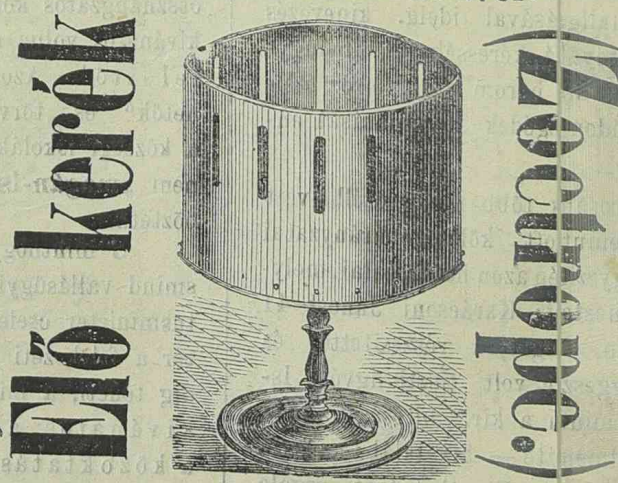
DIE EINHEIT DER NATURKRÄFTE.

Ein Beitrag zur Naturphilosophie von P. ANGELO SOCHI. A két kötet ára 8 frt 45 kr.

Kedves mulatságot

nyújt a hosszú téli estéken ifjúnak és vénnek egyaránt a

Karácsonyi- és új-évi ajándéknak is alkalmas és kedvelt

Szerkezete nagyon egyszerű. A készülék könnyen fojatható hengeralakú részébe, mely végig reslynkakkal van ellátva, s egy fa talpra van alkalmazva, különféle komikus képeket teszünk be, melyek, miután a horgat forgásba hoztuk, meglepőenve tárnak szemünk elé.

Többek közt látjuk, a mint egy szemfényvesztő 10—12 golyót dobálva ritka ügyességgel játszik; a mint a mézet lopó medvét a méhek körülöngi, az értékes utazást a holdba, a kifárasztó néger munkát, az emérvőt tánczó kutyájával, a steeple chaset sat. sat.

E kedves játékszer, mely egyszersmin természettanulmányozó és nevelő urak szíves figyelmébe is ajánljuk.

A képekkel ellátott kisebb készülék ára csomagással együtt 2 frt. A nagy kiadás ára 5 frt.

STEIN JÁNOS,

könyvkereskedés Kolozsvárt.